

ריכוז הערות הציבור לטופס הכרת בעל חשבון, שפורסם לפי סעיף 2(ד) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של זירת

סוחר לחשבונו העצמי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ו- 2015

עמדת סגל הרשות	תוכן ההערה בתמצית	מעיר ההערה	סעיף בטופס ונושא ההערה	מס'
<p>ההערה מקובלת. מדובר בשאלה יישומית ולא בהערה על נוסח הטופס. בהתאם לקבוע בצו, ביצוע הליך הכרת בעל החשבון יכול שיעשה לפי טופס שיפרסם הממונה. בהתאם, בדברי ההסבר לטופס מצוין כי מדובר בטופס לדוגמא שנועד לשמש כעזר בלבד לחברה בביצוע הליך הכרת בעל החשבון ואינו מותאם לנסיבות הספציפיות של בעל החשבון. עוד צוין בדברי ההסבר לטופס, כי על החברה לוודא כי ההליך יבוצע על פי רמת הסיכון של בעל החשבון להלבנת הון ולמימון טרור, יותאם לנסיבות, ומשנדרש, תורחב בדיקת הנאותות לבעל החשבון. יחד עם זאת, לתשומת לבכם כי הפרטים המצוינים בצו אותם יש לברר מול בעל החשבון בעת ביצוע הליך הכרת בעל החשבון, אינם מהווים רשימה סגורה, וכן כי סגל הרשות כלל בטופס שאלות שלעמדתו רלוונטיות וחשובות לצורך ביצוע הליך הכרת בעל חשבון באופן שלם ונאות.</p>	<p>מהפרסום לא ברור מעמדו המשפטי של הטופס. להבנתנו, אין הטופס מחייב, כך שהחברה רשאית לנסח את השאלות המופנות לבעל החשבון (או המבקש להיות בעל חשבון) במסגרת הליך הכרת בעל החשבון, בהתאם למדיניות החברה למניעת הלבנת הון ומימון טרור וניהול הסיכונים, ולפי דרישות הדין, לרבות הצו.</p>	<p>פלוס500 ישראל</p>	<p>כללי- מעמדו של הטופס</p>	<p>1.</p>
<p>ההערה מקובלת חלקית. מדובר בשאלה יישומית. כאמור, הדבר נובע מלשון הצו ובדברי ההסבר לטופס צוין כי מדובר</p>	<p>החברה סוברת כי בהתאם לקביעה בצו כי הטופס המוצע הינו רק דוגמא והינו בגדר הצעה בלבד, יש להכניס בטופס עצמו הבהרות המציינות זאת והמדגישות כי בביצוע הליך הכרת בעל חשבון</p>	<p>ATRADE</p>		

עמדת סגל הרשות	תוכן ההערה בתמצית	מעיר ההערה	סעיף בטופס ונושא ההערה	מס'
<p>בטופס לדוגמא שנועד לשמש כעזר בלבד לחברה. ראה התייחסותנו להערת פלוס500 ישראל לעיל.</p>	<p>ישנם סוגים שונים של חשבונות שחברה יכולה לפתוח, ועל כן גם ייתכנו גם רמות שונות של היקף שאלות שחברה תבצע בהליך הכרת בעל חשבון.</p>			
<p>ההערה נדחית</p> <p>כאמור, בהתאם להוראות הצו, הליך ביצוע הכרת בעל החשבון יבוצע לפי מידת הסיכון של בעל החשבון להלבנת הון ולמימון טרור. סעיף 1 לצו מפרט רשימה לא סגורה של נושאים שעל החברה לברר מול בעל החשבון במסגרת ההליך. בהתקיים אינדיקציות למאפייני סיכון גבוה להלבנת הון ולמימון טרור מצופה כי החברה תנקוט פעולות לבדיקת נאותות מוגברת.</p> <p>אומנם, חשבון במערכת סגורה וחשבון העברות מאופיינים ברמת סיכון נמוכה יחסית להלבנת הון ומימון טרור (לאור העובדה שככלל, הכספים יועברו בחזרה רק לאותו המקור ממנו הועברו), ומשכך ניתנו בחשבונות אלה הקלות בביצוע הליכי הזיהוי והאימות. יחד עם זאת, הדבר לא מבטל את הצורך להעריך את יתר מאפייני הסיכון האינהרנטיים בחשבונות אלה, כגון פרופיל בעל החשבון והיקף ההפקדות בחשבון.</p> <p>לעניין סיווג הסיכון להלבנת הון ומימון טרור בחשבון העברות ולעניין אופן ביצוע הליך הכרת בעל חשבון במסגרת פתיחת חשבון העברות וחשבון במערכת סגורה, ראה שו"ת מס' א.2 ו- א.3 בקובץ שאלות ותשובות בנושא איסור הלבנת הון שפרסם סגל הרשות ביום ה- 06/09/2016 (לצפייה לחץ כאן).</p>	<p>החברה סוברת כי כאשר מדובר בפתיחת חשבון במערכת סגורה או בחשבון העברות העומד בתנאים הקבועים בסעיף 8(ב)(1) לצו (כהגדרת מונחים אלו בצו), ראוי שהליך הכרת בעל החשבון שחברה נדרשת לבצע יהיה מצומצם ככל הניתן ולא יגרום להכבדה מיותרת על הזירות בבואם לפתוח חשבונות מסוג זה ללקוחותיהן. בחשבונות מסוג זה, הסיכון להלבנת הון ומימון טרור הינו נמוך בצורה משמעותית מחשבונות אחרים שכן כל הכספים המועברים לחשבונות אלו שיפתחו לקוחות החברה יוחזרו בסופו של דבר לאותו חשבון ממנו הם הועברו (בהעברה בנקאית או באמצעות כרטיס אשראי, לפי העניין). באותו חשבון ממנו הם הועברו מתבצע הליך הכרת בעל חשבון על ידי הבנק או התאגיד הבנקאי (לפי העניין), ומתקיים מעקב סדור למניעת הלבנת הון, עובדה המבטלת כמעט לחלוטין את החשש מביצוע פעולות בכספים אלו שלא תהיינה תחת פיקוח רגולטורי.</p>			

עמדת סגל הרשות	תוכן ההערה בתמצית	מעיר ההערה	סעיף בטופס ונושא ההערה	מס'
<p>ההערה מקובלת חלקית.</p> <p>מדובר בשאלה יישומית ולא בהערה על נוסח הטופס.</p> <p>לעמדת סגל הרשות, אין נפקא מינה אם החשבון נפתח על ידי מי שהוא בעל עסק ב"כובע הפרטי שלו" או "בכובע העסקי שלו". בכל מקרה, כשמדובר בבעל חשבון שהוא בעל עסק, נדרש להבין את מידת הסיכון של העסק להלבנת הון ומימון טרור, על ידי תשאול מתאים של בעל החשבון לעניין תחום העיסוק, מטרת העיסוק, סוג הלקוחות וכדומה. יחד עם זאת, סגל הרשות מסכים כי אפשר ויהיו מקרים שלא יידרש לערוך בירור מקיף ומפורט בקשר לעסק, והחברה תוכל להסתפק בבירור מצומצם יותר על מנת להעריך כראוי את מידת הסיכון של העסק (ובהתאם של בעל החשבון) להלבנת הון ולמימון טרור.</p> <p>יש לציין כי, ככלל, על מנת לקבוע אם בעל החשבון הוא בעל פוטנציאל לסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, נדרש לברר עמו פרטים שונים לעניין העסק שבבעלותו, לרבות לעניין לקוחות עיקריים של העסק ועסקים נוספים בבעלות העסק והכל בהתאם לנסיבות העניין.</p>	<p>המונח "בעל עסק" אינו מוגדר בצו או בחוק איסור הלבנת הון. לעמדתנו, בירור מקיף ומפורט של פרטי עסק בקשר ל"בעל עסק" (ברוח השאלות והפרטים המופיעים בסעיף (ג) לטופס) נדרש וראוי לבצע רק עבור בעל חשבון אשר פותח חשבון ב"כובע העסקי" שלו, ו/או כאשר מדובר בבעל חשבון שיש לו עסק בעל פוטנציאל גבוה להלבנת הון או מימון טרור.</p> <p>לטעמנו, בנסיבות של בעל חשבון, שאינו מסווג מלכתחילה כפוטנציאל לסיכון גבוה להלבנת הון או מימון טרור, דרישה לציון ופירוט של פרטים מסוימים כדוגמת: בעלים נוספים לעסק, ספקים עיקריים, לקוחות עיקריים ועסקים נוספים בבעלות העסק, עולה לכדי חדירה לפרטיות שאינה מידתית, בלתי מוצדקת או הכרחית ופוגעת בזכות החוקתית של הפרט לפרטיות. עוד נוסיף, כי, למיטב ידיעתנו, פרטים אלה אינם נשאלים על ידי מרבית הגופים הפיננסיים המפוקחים, ובעיקר התאגידים הבנקאיים.</p>	פלוס500 ישראל	סעיף (ג) לטופס – פרטים נדרשים לגבי "בעל עסק"	.2
<p>ההערה נדחית</p> <p>בסעיף (ג) לטופס מופיעים פרטים שונים שעשויים לעזור לחברה על מנת להעריך את מידת הסיכון של בעל החשבון להלבנת הון ומימון טרור בצורה המיטבית ביותר. יחד עם זאת, יתכנו מקרים בהם ניתן יהיה להסתפק בחלק מן השאלות המופיעות בסעיף (ג) לטופס בלבד, והכל לפי סוג העסק, מטרתו, זהות לקוחותיו, פרופיל בעל החשבון,</p>	<p>החברה סוברת שהסעיף בנוסח המופיע בטופס לדוגמא הינו רחב ביותר ואינו נדרש בהתאם להוראות הצו ויש להסתפק בשאלה המפרטת את סוג עסקיו של בעל החשבון בלבד (לכל הפחות), החברה סוברת שיש להוריד את כל השאלות העוסקות בזהות הספקים והלקוחות של העסק, מחזור שנתי של העסק, מסי עובדים בעסק ושאלות נוספות מעין אלו).</p>	ATRADE		

מס'	סעיף בטופס ונושא ההערה	מעיר ההערה	תוכן ההערה בתמצית	עמדת סגל הרשות
				מאפייני הפעילות בחשבון וכדומה.
3.	סעיף (ד) לטופס- איש ציבור זר	ATRADE	הדרישה המופיעה בסעיף 1 לצו הינה "לגבי תושב חוץ – גם בירור זיקתו לישראל ואם הוא איש ציבור זר", כאשר איש ציבור זר מוגדר כ- "תושב חוץ בעל תפקיד ציבורי בכיר מחוץ לישראל, לרבות בן משפחה של תושב כאמור או תאגיד המצוי בשליטתו או שותף עסקי של אחד מאלה". החברה סוברת שהסעיף בנוסח המופיע בטופס לדוגמא הינו רחב ביותר ואינו נדרש בהתאם להוראות הצו.	ההערה נדחית סעיף (ד) נוסח בהתאם להוראות הצו ולהגדרות הקיימות בסעיף 1 לצו לענין "איש ציבור זר" ו- "תפקיד ציבורי בכיר". "תפקיד ציבורי בכיר" מוגדר בצו: לרבות ראש מדינה, נשיא מדינה, ראש עיר, שופט, חבר פרלמנט, חבר ממשלה וקצין צבא או משטרה בכיר, או כל ממלא תפקיד כאמור אף אם תוארו שונה. בהתאם להגדרות שבסטנדרטים הבינלאומיים העדכניים של ארגון ה- FATF ¹ (להלן: " הסטנדרטים הבינלאומיים ") נכללים בהגדרת תפקיד ציבורי בכיר גם חברי מפלגה בכירים, נושאי משרה בחברות ממשלתיות ובעלי תפקיד בכיר בארגונים בינלאומיים. סגל הרשות סבור כי ראוי שהחברה תנקוט בהליכי הכרת בעל חשבון נרחבים גם לגבי גורמים אלה בהתחשב בסיכונים להלבנת הון העלולים לצמוח בחשבונם.
4.	סעיף ה(3) לטופס- איש ציבור מקומי	ATRADE	הסעיף עוסק בבירור לגבי תפקיד ציבורי בכיר בישראל, עניין שלדעת החברה אינו מצריך כלל בדיקה בהתאם להוראות הצו.	ההערה מקובלת חלקית אכן, הגדרת איש ציבור בצו מצומצמת בשלב זה לאנשי ציבור זרים בלבד ואינה כוללת אנשי ציבור מקומיים. יחד עם זאת הסטנדרטים הבינלאומיים הרחיבו בשנת 2012 את ההגדרה גם לאנשי ציבור מקומיים. לאור הקבוע בסטנדרטים הבינלאומיים, לעמדת סגל הרשות, ראוי כי החברה תברר את המידע הנדרש בצו גם לגבי אנשי

¹ ארגון ה- FATF הוא ארגון בינלאומי שמטרתו לפתח ולקדם מדיניות, במישור הלאומי והבינלאומי להיאבק בהלבנת ההון ובמימון הטרור. 40 ההמלצות של ארגון ה- FATF מגדירות את המסגרת הנורמטיבית המחייבת למאבק בהלבנת ההון, מימון טרור ומימון פרוליפרציה ומהוות למעשה את הסטנדרט הבינלאומי. מדינות שאינן מאמצות את הנחיות הארגון עלולות להיכלל ברשימות הארגון כ"מדינות שאינן משתפות פעולה במאבק הבינלאומי". משמעות הדבר היא פגיעה במוניטין של המדינה, של מוסדותיה הפיננסיים, והגבלה ניכרת על יכולת פעילותם במישור הפיננסי הבינלאומי.

מס'	סעיף בטופס ונושא ההערה	מעיר ההערה	תוכן ההערה בתמצית	עמדת סגל הרשות
				ציבור מקומיים, וזאת לאור סיכוני הלבנת הון העלולים לצמוח בחשבונם.
5.	סעיף (ח) לטופס – בירור מקור עושרו של בעל החשבון	ATRADE	הדרישה המופיעה בסעיף 1 לצו היא "בירור מקור הכספים שאמורים להיות מופקדים בחשבון". החברה סוברת כי הדרישה המופיעה בסעיף זה אינה נדרשת בהתאם להוראות הצו ויש להסתפק בבירור מקור הכספים שאמורים להיות מופקדים בחשבון בלבד ולא בירור לגבי כל מקורות עושרם והכנסותיהם של מבקשי החשבון (ובפרט לגביי חשבון במערכת סגורה וחשבון העברות)	ההערה נדחית חובת הכרת בעל חשבון קבועה בסעיף 2 לצו כחובה מבוססת סיכון, לפיה היקף ההליך נגזר מרמת הסיכון של בעל החשבון. סעיף 1 לצו מפרט רשימה לא סגורה של נושאים שעל החברה לברר מול בעל החשבון במסגרת הליך הכרת בעל החשבון. בהתקיים אינדיקציות למאפייני סיכון גבוה להלבנת הון ולמימון טרור מצופה כי החברה תנקוט פעולות לבדיקת נאותות מוגברת, לרבות בירור מקור עושרו והכנסותיו של בעל החשבון.
6.	סעיף (י) לטופס- הפעילות המתוכננת בחשבון	ATRADE	הדרישה המופיעה בסעיף 1 לצו הינה "הפעילות המתוכננת בו". החברה סוברת כי הדרישה בסעיף זה צריכה לכלול תשובה עקרונית בלבד של פותח החשבון בדבר הפעילות שהוא מתכנן לבצע בחשבון שכן לרוב, הלקוח הממוצע שלא יודע באותה נקודת זמן, בה הוא טרם התנסה במסחר בזירה, פירוט מדויק של המסחר אותו הוא מתכנן לבצע.	ההערה נדחית לעמדת סגל הרשות, השאלות המופיעות בסעיף (י) לטופס נדרשות על מנת שהחברה תוכל להבין מהי הפעילות המתוכננת בחשבון באופן שלם ונאות כבר בשלב פתיחת החשבון. זאת, בין היתר, לצורך קביעת רמת הסיכון של בעל החשבון להלבנת הון ומימון טרור, ביצוע בקרה שוטפת בחשבון לרבות כי הפעילות בחשבון תואמת בפועל את היכרות החברה עם בעל החשבון ועם מאפייני החשבון, ובמקרים המתאימים, משלוח דיווח בלתי רגיל לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. בנוסף, סעיף 2(ג) לצו קובע כי על החברה לבצע בקרה שוטפת בהתייחס להליך הכרת בעל החשבון שבוצע עם תחילת התקשרות ולעדכן את

עמדת סגל הרשות	תוכן ההערה בתמצית	מעיר ההערה	סעיף בטופס ונושא ההערה	מס'
<p>הרישומים הקיימים בחברה לפי זה. מכאן, מקרה בו בעל החשבון מבקש לבצע שינוי בפעילות החשבון לאחר שהתנסה במסחר בזירה, על החברה לבצע מולו את ההליך פעם נוספת, אם באופן מלא ואם באמצעות ביצוע חלקים רלוונטיים ממנו, לפי הנסיבות והנדרש, ולעדכן את רישומיה בהתאם.</p>				